

Kansspelautoriteit

Zoekvolumemethode om omvang illegale markt te schatten

Inhoudsopgave

1	Introductie	3
2	De zoekvolumemethode van de Nederlandse Loterij	4
3	Zoekvolumemethode van de Ksa	6
4	Omvangschatting	8
5	Vergelijking met eerdere cijfers	9
6	Herijking in de toekomst	11

1 Introductie

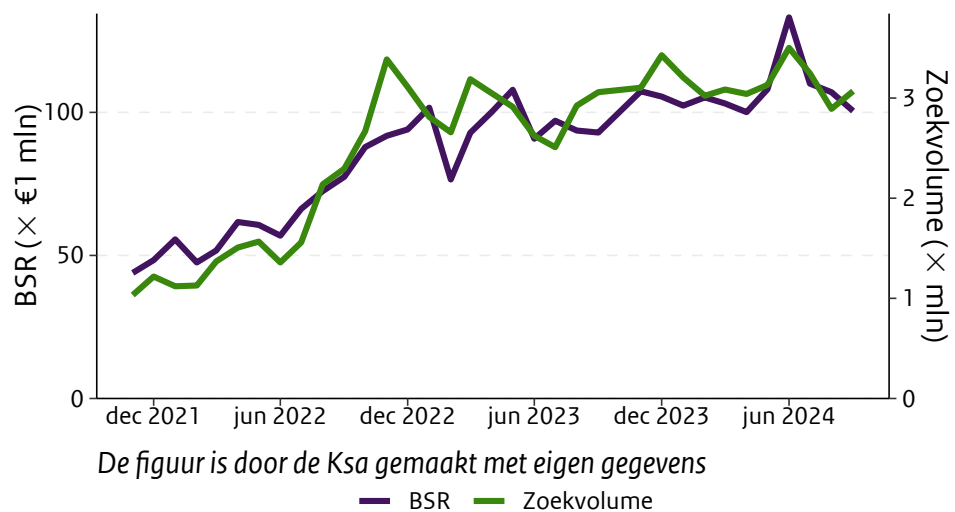
Het meten van de omvang van de illegale markt in termen van geld is lastig. De Ksa heeft incidentele en/of gefragmenteerde informatie over de omvang van een illegale aanbieder. Tot nu toe was dat onvoldoende om de omvang van de markt consistent over de tijd heen te meten. De Nederlandse Loterij heeft een methode aangedragen waarmee ontwikkelingen op de illegale markt over de tijd heen gevolgd kunnen worden. De Ksa heeft de methode gevalideerd en is tot de conclusie gekomen dat de aanpak geschikt is om trends op de illegale markt in kaart te brengen. Dit document beschrijft deze methode.

2 De zoekvolumemethode van de Nederlandse Loterij

De Nederlandse Loterij heeft opgemerkt dat een aanzienlijk deel van de spelers de Googlezoekbalk gebruikt om op hun website te komen: spelers Googlen op 'Toto' om naar de website te gaan. Andere mogelijkheden om de website te bezoeken zijn de URL direct in de browser te tikken, bookmarks gebruiken of een app openen. Toch blijkt de Googlezoekbalk populair. Nederlandse Loterij veronderstelde dat dit ook geldt voor andere merken en heeft verkennende analyses uitgevoerd om te controleren of dit klopt.

De Nederlandse Loterij heeft het zoekvolume van merken afgezet tegen het BSR van aanbieders die hun BSR publiceren. Ook heeft Nederlandse Loterij het BSR van de totale legale markt afgezet tegen het totale merkgerelateerde zoekvolume in Google. Zij vonden dat het BSR op de legale markt sterk correleert met het merk-gerelateerde zoekvolume van vergunninghouders, zie figuur 2.1.

Figuur 2.1: Overeenkomst merkgerelateerde zoekvolume en BSR legale markt

Van website naar zoekvolume

Online gokken gebeurt op websites, zoals *toto.nl*. Het zoekvolume gaat echter niet over websites, maar over zoekwoorden. Voor elke website gebruikt de Ksa het meest gebruikte zoekwoord dat bij die website hoort. In het geval van *toto.nl* is het meestgebruikte zoekwoord *toto*. In de zoekwoordplanner van Google Ads staat per maand hoe vaak vanuit Nederland gegoogeld is op elk zoekwoord. De Ksa gebruikt per maand de zoekwoorden die horen bij de legale en de 100 populairste illegale gokmerken. De Ksa kijkt dus niet naar algemene zoektermen zoals 'casino', 'bonus' of 'casino zonder Cruks'.

Om van zoekvolumekanalisis tot kanalisatie in termen van BSR te komen, stelt Nederlandse Loterij voor om een correctiefactor toe te passen op het zoekvolume voor illegale gokmerken. Het BSR per zoekvolume bij illegale aanbieders ligt namelijk hoger dan bij legale aanbieders: spelers die uitwijken naar illegale aanbieders vergokken over het algemeen meer geld dan de doorsnee speler bij legale aanbieders. Op basis van onderzoek van Ernst & Young met onder meer gesprekken met experts uit de sector (B2B-aanbieders) concluderen Ernst & Young en Nederlandse Loterij dat de uitgave per spelersaccount drie tot tien keer zo hoog ligt bij illegale aanbieders als bij legale aanbieders. Voor de berekening van kanalisatie in termen van geld rekent Nederlandse Loterij met een correctiefactor van twee of drie: BSR per zoekvolume is bij een illegale aanbieder twee tot drie keer zo hoog als bij legale aanbieders.

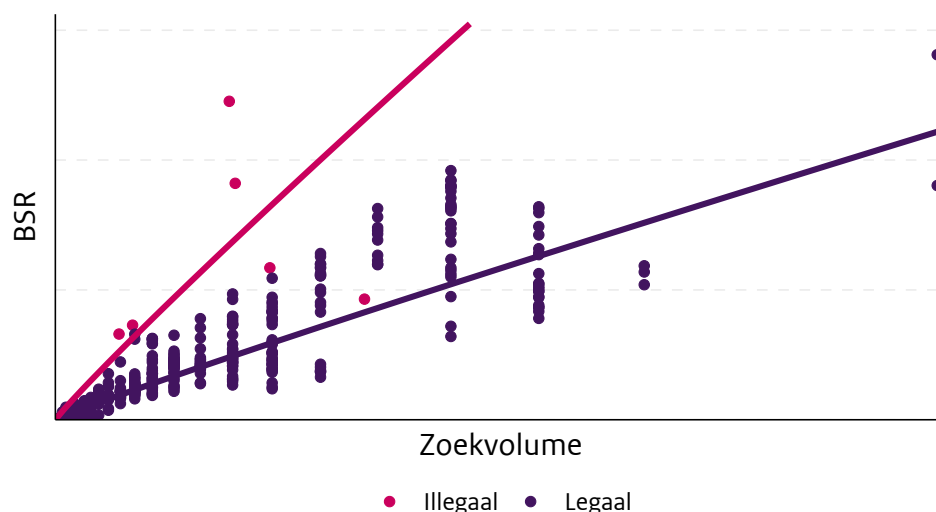
3 Zoekvolumemethode van de Ksa

De Ksa heeft allereerst de algemene aannames van het model van Nederlandse Loterij gecontroleerd. Nederlandse Loterij heeft het verband tussen zoekvolume en het BSR van de totale legale markt onderzocht (figuur 2.1). De Ksa heeft niet alleen data over de omvang van de gehele legale markt, maar ook over individuele aanbieders, zowel legale als enkele illegale aanbieders. Daardoor kan de Ksa op het niveau van merken het verband tussen zoekvolume en BSR onderzoeken. In figuur 3.1 staat op de horizontale as het zoekvolume van individuele aanbieders. Op de verticale as staat het BSR voor dezelfde aanbieders. Aanbieders komen meerdere keren in de figuur voor: voor elke maand waarvan de Ksa data heeft, staat per aanbieder één punt in de figuur. De figuur laat zien dat ook op het niveau van individuele aanbieders het verband tussen zoekvolume en BSR bestaat: aanbieders met een hoger zoekvolume hebben over het algemeen ook een hoger BSR.

Als extra controle heeft de Ksa onderzocht wat er gebeurt met het zoekvolume van merken op het moment dat zij starten of stoppen. Voor nieuwe merken is het BSR per zoekvolume na hoogstens twee maanden stabiel. Voor aanbieders die op enig moment stoppen met aanbieden, daalt het zoekvolume zeer snel naar vrijwel nul. Gokkers blijken niet lang te blijven zoeken naar merken die niet meer bereikbaar zijn.

Voor het kwantificeren van het verband tussen zoekvolume en BSR volgt de Ksa in grote lijnen de methode zoals door de Nederlandse Loterij is ontwikkeld. Het belangrijkste verschil is dat de Ksa de beschikking heeft over meer en gedetailleerdere data om het verband tussen BSR en zoekvolume te schatten.

Figuur 3.1: BSR en zoekvolume van legale en enkele illegale aanbieders

Eén punt per aanbieder per maand. Uit vertrouwelijkheidsoverwegingen zijn de
 Het is mogelijk om in figuur 3.1 een lijn door de punten te trekken en daarmee het verband tussen BSR en zoekvolume te kwantificeren. De Ksa gebruikt de kleinste

kwadratenmethode om de functie te schatten, waarbij ruimte wordt gelaten voor een niet-lineaire functie. De Ksa schat de functie apart voor legale en voor illegale aanbieders. Voor legale aanbieders is de formule $BSR = a \cdot \text{zoekvolume}^b$. De waardes van de parameters zijn $a = 78$ en $b = 0,94$. Het verband is dus kwadratisch, ook al lijkt het optisch op een rechte lijn.

Voor illegale gokbedrijven heeft de Ksa incidenteel informatie over het BSR. De roze punten in figuur 3.1 staan voor illegale aanbieders. Er zijn niet genoeg punten om de vorm van de lijn apart te schatten voor illegale aanbieders. De Ksa gaat er daarom vanuit dat de kromming van de lijn hetzelfde is als voor legale aanbieders. Wel schat de Ksa op basis van de beschikbare data dat het BSR per zoekvolume hoger is voor illegale aanbieders dan voor legale aanbieders. De formule voor illegale aanbieders is: $BSR = c \cdot \text{zoekvolume}^b$. De Ksa schat dat c gelijk is aan 218. Bij hetzelfde zoekvolume schat de Ksa het BSR van een illegaal gokmerk dus 2,8 (c/a) keer zo hoog als dat van een legaal gokmerk. Die schatting wijkt niet veel af van wat Nederlandse Loterij stelt.

Merk op dat over illegale merken maar enkele datapunten beschikbaar zijn en dat de schatting dus onzeker is. Indien de Ksa nieuwe datapunten heeft, wordt het model verder aangescherpt.

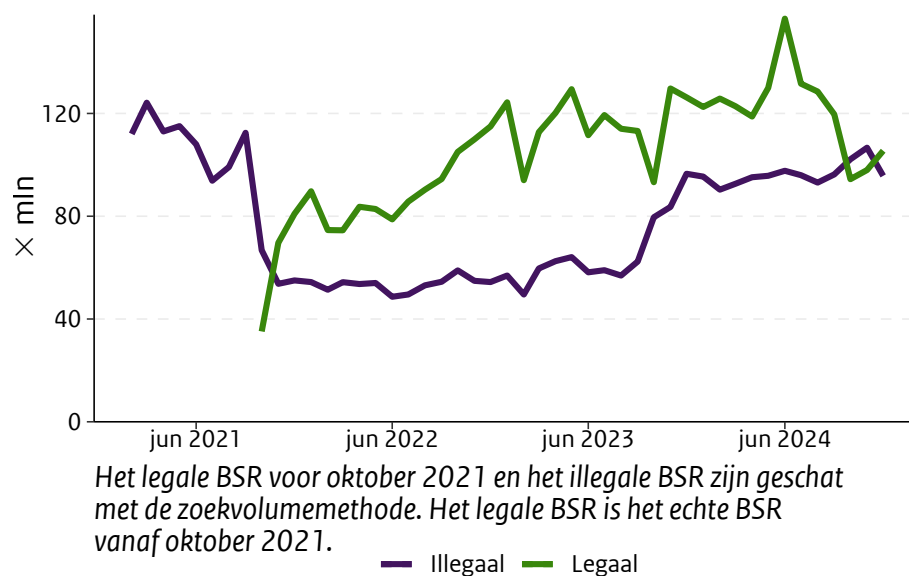
4 Omvangschatting

De Ksa heeft het BSR van legale en illegale online kansspelaanbieders geschat. Het BSR wordt weergegeven in figuur 4.1. Voor zover harde informatie over het BSR van aanbieders beschikbaar is, gebruiken we die informatie in de figuur. Voor legale aanbieders gebruiken we na 1 oktober 2021 de cijfers die we bij hen opgevraagd hebben. Voor de opening van de markt is het BSR van de toenmalige e-commerce aanbieders (Toto en ZEturf) niet bekend. Hun BSR is dus geschat met de formule voor de legale markt. Voor illegale aanbieders is de omvang vrijwel altijd geschat, behalve voor enkele uitzonderingen waarin het BSR van voor 1 oktober 2021 bekend is.

Figuur 4.1 laat zien dat de omvang van de illegale markt na 1 oktober 2021 is gedaald van circa 110 miljoen euro per maand naar circa 55 miljoen euro per maand. Waarschijnlijk is de getoonde omvang van de illegale markt vóór oktober 2021 een overschatting. Voor oktober 2021 waren er geen legale alternatieven, dus gokten er ook veel recreatieve spelers bij illegale aanbieders. Na de opening van de markt is dat veranderd en zijn gokkers bij illegale aanbieders relatief vaak spelers met grotere verliezen. De formule voor illegale aanbieders is geïkt op data van na de opening van de markt en is minder goed van toepassing op de periode daarvoor.

Tussen oktober 2021 en begin 2023 was de omvang van de illegale markt stabiel. Vanaf de tweede helft van 2023 steeg het BSR van de illegale aanbieders. De Ksa schat de omvang van de illegale markt in de laatste drie maanden van 2024 op 305 miljoen euro. De illegale markt is daarmee ongeveer net zo groot als de legale markt (298 miljoen euro).

Figuur 4.1: Omvang van de legale en illegale markt, in euro

5 Vergelijking met eerdere cijfers

Begin 2021 - acht maanden voor opening van de markt - publiceerde de Ksa een document met omvangschattingen over de online kansspelmarkt ([Omvang online kansspelmarkten - Schattingen, prognoses en kwalificatie](#)). Hierin werden verschillende omvangschattingen gepresenteerd, waaronder die van H2 Gambling Capital (H2) en Regulus Partners (RP). De totale omvang (legaal en illegaal) van de Nederlandse online markt werd door beide bronnen destijds geschat op minder dan 500 miljoen euro.

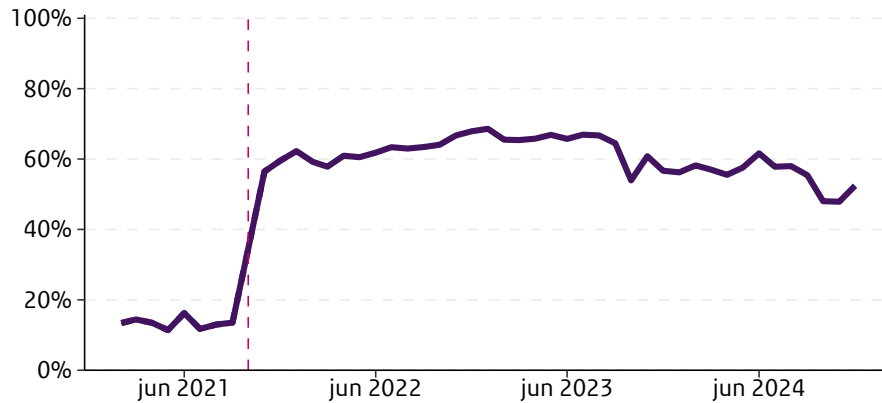
Na de opening van de markt werd snel duidelijk dat de omvangschattingen van de illegale markt zwaar onderschat waren. Op 1 oktober 2021 hebben grote internationale gokbedrijven hun aanbod in Nederland gestaakt. Beursgenoteerde bedrijven moeten winstwaarschuwingen publiceren voor hun aandeelhouders bij grote negatieve bijstellingen van de winstverwachting. Verschillende grote internationale gokbedrijven hebben zulke waarschuwingen gepubliceerd. Naar aanleiding van die winstwaarschuwingen hebben H2 en RP hun schattingen van de omvang van legale en illegale aanbieders fors naar boven bijgesteld. Waar H2 in augustus 2021 nog uitging van een totale omvang van 579 miljoen euro, werd het cijfer eind oktober 2021 bijgesteld naar 814 miljoen euro. RP stelde hun omvangschatting bij van 590 miljoen euro vlak voor de opening van de markt naar 859 miljoen euro vlak na de opening (zie [Monitoring na Koa](#)). De omvangschatting werd dus steeds naar boven bijgesteld. RP vermeldde dat hun schatting exclusief bonussen is. Met de huidige inzichten over bonussen betekent dat dat de BSR-schatting van RP in ieder geval hoger dan 1 miljard euro zou zijn.

De Ksa schat op basis van de gegevens in figuur 4.1 dat de omvang van de totale markt in 2021 1,5 miljard euro was. Dat is dus aanzienlijk hoger dan zelfs de bijgestelde schattingen van destijds. Zoals eerder opgemerkt zijn er wel een aantal kanttekeningen te plaatsen. De formule voor illegale aanbieders is geijkt op data van na de opening van de markt en is minder goed van toepassing op de periode daarvoor. Ook zijn de toenmalige schattingen op het prijsniveau van 2021 gedaan, terwijl met de zoekvolumemethode automatisch een inflatiecorrectie wordt toegepast. De omvangschatting met de zoekvolumemethode vóór Koa is dus waarschijnlijk te hoog. Wat wel duidelijk is, is dat de totaalomvang van de online gokmarkt in termen van geld veel hoger was in 2021 dan de vaak geciteerde 490 miljoen euro.

Door de omvang van de legale markt uit figuur 4.1 te delen door de omvang van de totale markt, kan ook de kanalisatiegraad worden berekend. Figuur 5.1 toont de kanalisatiegraad in termen van geld per maand, geschat volgens de nieuwe methode. Volgens deze methode is de kanalisatiegraad nooit hoger geweest dan 70 procent. De onzekerheidsmarge is echter groot: de omvang van de illegale markt wordt geschat op basis van een beperkt aantal datapunten. Indien de Ksa nieuwe

data krijgt, wordt deze schatting aangepast.

Figuur 5.1: Schatting van kanalisatie in termen van geld met de zoekvolumemethode

Het BSR van de legale markt vóór 1 oktober 2021 is geschat.

Bij gebrek aan alternatieve bronnen over kanalisatie in termen van brutospelresultaat, citeerde de Ksa in haar Monitoringsrapportages in de afgelopen jaren H2 Gambling Capital, met de vermelding dat deze cijfers te rooskleurig waren. In de [Monitoringsrapportage online kansspelen najaar 2024](#) wordt de kanalisatie voor het jaar 2024 geschat op 87 procent in termen van brutospelresultaat (prognose door H2 gemaakt op 25 juli 2024). Vlak na het verschijnen van de Monitoringsrapportage heeft H2 haar cijfers bijgesteld: de omvangschatting van de illegale markt is verdubbeld ten opzichte van hun schatting uit augustus. De kanalisatieschatting van H2 is bijgesteld naar 77 procent voor 2024 en 75 procent voor 2025 (prognose dd. 13 november 2024). De aanleiding van deze aanpassing was de verhoging van de kansspelbelasting.

6 Herijking in de toekomst

Het model zoals hierboven is beschreven is geschat met data over de periode 1 oktober 2021 tot 1 oktober 2024. Met het rekenmodel kan de Ksa het BSR van illegale aanbieders of van de totale markt schatten. Wel zijn de schattingen accurater voor de maanden waarover de cijfers gaan.

De Ksa verwacht dat het model op termijn opnieuw gekalibreerd moet worden om verschillende redenen. Ten eerste is het model voor illegale aanbieders geschat op basis van een beperkt aantal datapunten. Indien nieuwe gegevens beschikbaar zijn, zal de Ksa de berekeningen aanpassen. Wat betreft de legale aanbieders is ook een herijking nodig. Na de invoering van nieuwe regels op 1 oktober 2024 daalde het BSR per zoekvolume voor legale aanbieders met 25 procent. Om die reden heeft de Ksa de datapunten na 1 oktober 2024 niet meegenomen. In de toekomst moet een nieuwe formule opgesteld worden.

Afzendinggegevens

Kansspelautoriteit

Anna van Buerenplein 45A

2595 DA Den Haag

Postbus 298

2501 CG Den Haag

www.kansspelautoriteit.nl